

Woordgeslacht

1. In welk van de onderstaande zinnen is het voornaamwoord correct gebruikt?

d. 'Kleding die je goed staat.'

Volgens de traditionele grammaticaopvattingen zijn zin a, b en c fout: de voornaamwoorden hebben het verkeerde geslacht. Achter dit foute gebruik van mannelijke, vrouwelijke en onzijdige woorden lijkt echter een nieuw systeem te zitten. De voornaamwoorden geven niet meer het geslacht van het naamwoord weer, maar hebben betekenis. Zo verwijzen 'hij' en 'die' naar levende wezens of telbare voorwerpen; 'het' en 'dat' worden juist gebruikt voor stofnamen, ook als dat de-woorden zijn. 'Zij' wordt in spreektaal alleen voor vrouwelijke personen gebruikt.

<http://www.vu.nl/nl/nieuws-agenda/agenda/2009/okt-dec/13-november-j-audring.asp>

Bijdehante politici

2. Wat was de uitkomst van het onderzoek?

c. Zowel jongeren als volwassenen waarderen het negatief.

Uit het onderzoek blijkt dat zowel ouderen als jongeren grofgebekte politici lager waarderen dan politici die netjes met twee woorden spreken. Wel verschilden de jongeren en de volwassenen van mening over de aantrekkelijkheid van verruwd taalgebruik. Jongeren lezen liever een tekst met grove taal, terwijl volwassenen een neutrale tekst begrijpelijker en correcter vinden. Jongeren vinden het verruwde taalgebruik dan wel aantrekkelijker, maar hun oordeel over een politicus die zo spreekt, is wel negatief.

<http://www.kennislink.nl/publicaties/grove-taal-politici-werkt-averechts>

Ushi en Dushi

3. Wat is het probleem?

b. Ze spreekt met een verkeerd accent.

In plaats van met een Antilliaans accent spreekt Dushi met een Surinaams accent. Op de Nederlandse Antillen wordt Papiaments gesproken, dat net als het Surinaams (of Sranantongo) een creooltaal is. Maar hoewel beide talen zijn ontstaan uit verschillende Europese en Afrikaanse talen,

zijn ze niet verwant; je kunt dan ook een verschil horen tussen een Surinaamse en een Antilliaanse uitspraak van het Nederlands.

http://www.telegraaf.nl/prive/5255203/_Wendy_van_Dijk_begrijpt_kritiek_op_Dushi_niet_.html

De Mexicaanse garnaal

4. Had Máxima dit niet kunnen voorkomen?

c. Nee, ze is Argentijns en daar hebben sommige woorden een andere betekenis dan in Mexico.

De prins was bij zijn speech geholpen door een Argentijnse tolk. Voor het woord 'getij' gebruikte die het woord 'chingada', maar het had 'corriente' moeten zijn. In heel Zuid-Amerika is 'chingada' ingeburgerd in het dagelijkse taalgebruik. Alleen in Mexico heeft het een grove lading en betekent het 'naar de kloten gaan'. Máxima had dit waarschijnlijk ook niet geweten.

<http://www.nu.nl/algemeen/2117192/willem-alexander-grof-in-mond-in-mexico.html>

Hoog Fins

5. In welke context gaat in het Nederlands de toon omhoog?

b. Bij het stellen van een vraag.

Verskil in toonhoogte heeft in Nederlandse zinnen meerdere functies: het geeft sommige delen in een zin nadruk ('focus'), het onderscheidt zinnen met een mededeling van zinnen met een vraag en het heeft een expressieve functie. Een vragende zin wordt in het Nederlands gekenmerkt door een stijging van de toon naar het einde toe. Probeer maar eens een vraag te stellen terwijl je de toon van je stem laat dalen.

<http://www.hs.fi/english/article/Use+of+rising+intonation+gains+ground+in+the+Finnish+language/1135250322122>

Huilende baby's

6. Waardoor denken ze dat het gehuil anders klinkt?

c. Doordat baby's hun moeder proberen na te doen om een band met hen te krijgen.

De wetenschappers concludeerden uit de resultaten dat de baby's waarschijnlijk proberen om een band te vormen met hun moeder door haar te imiteren. De resultaten van het onderzoek wijzen er ook op dat ongeboren baby's in de buik al beïnvloed worden door geluiden. Het verschil tussen de Franse en de Duitse baby's was dat Duitse baby's vaker op maximaal volume beginnen te huilen en dat afzakken, terwijl dat bij Franse baby's andersom is.

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/8346058.stm>

<http://www.nu.nl/wetenschap/2116718/babys-huilen-in-moedertaal.html>

Nieuwe woorden

7. Kan iedereen zomaar een nieuw woord bedenken?

a. Ja, je kunt zelf zo veel woorden bedenken als je maar wilt.

Onze taal verandert voortdurend en regelmatig worden er nieuwe woorden aan het Nederlands toegevoegd. Of deze woorden dan ook in het woordenboek verschijnen, is een tweede vraag. Veel woorden zijn niet algemeen geaccepteerd en worden maar door een bepaalde (kleine of grotere) groep gebruikt. Je kunt dan spreken van 'neologismen'. Veel van dat soort neologismen zijn vaak modewoorden (zoals 'bokitoproof') en verdwijnen net zo snel als ze gekomen zijn.

<http://www.rijksmuseum.nl/kunstgebaren?lang=nl>

De haiku's van Van Rompuy

8. Waar staat 5-7-5 voor?

b. Het aantal lettergrepen.

De haiku is geschreven in drie regels van respectievelijk 5, 7 en 5 lettergrepen. Hoe strikt aan deze regel moet worden vastgehouden, is onderwerp van discussie. Dat komt ook doordat het westerse lettergrepenstelsel anders werkt dan het Japanse.

<http://hermanvanrompuy.typepad.com/haiku/>

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

studeninleiden.nl

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

De Talenquiz is een initiatief van De Taalstudio en De Praktijk en wordt geschreven door De Taalstudio. De quiz wordt maandelijks gratis verstuurd naar de abonnees en daarnaast verspreid via www.taalstudio.nl, www.kennisnet.nl en www.kennislink.nl. De Taalstudio is volstrekt onafhankelijk in onderwerpkeuze, formulering en verwijzing. Op dit product zijn de Algemene Voorwaarden van de Taalstudio van toepassing.